

HORIZON BELGIË 2030

Toekomstvisie voor een beter België

Versie 2.0 – december 2023

15 EEN LAND DAT ZIJN KLIMAATDOELSTELLINGEN HAALT EN TEGELIJK ENERGIEZEKERHEID BIEDT TEGEN COMPETITIEVE PRIJZEN

1 WAAR STAAN WE VANDAAG?

In het kader van het 'Fit for 55'-pakket heeft de Europese Commissie België gevraagd om tegen 2030 zijn broeikasgasemissie (exclusief emissie van grote ondernemingen die onder het ETS-systeem vallen) met 47% te reduceren.

Het Belgische gebouwenpark is opvallend verouderd en laat dan ook heel wat ruimte voor verbetering op het vlak van energie-efficiëntie (isolatie, verluchting, verwarming). Intussen is de elektrificatie van het wagenpark op gang gekomen met uitzicht op een sprong voorwaarts in 2026, wanneer elke nieuwe bedrijfswagen emissievrij zal moeten zijn om een belastingvoordeel te kunnen genieten. De vraagtekens betreffende toereikende oplaadvoorzieningen en de stevigheid en 'intelligentie' van zowel het net als de consumenten blijven actueel. Daarnaast worden koolstofarme brandstoffen verder gepromoot. Voor vrachtwagens zijn de strategieën minder eenduidig.

Wat betreft elektriciteitsproductie werden het akkoord van juni 2023 over de verlenging van twee kernreactoren en een reeks maatregelen om de transitie te verlengen gunstig onthaald. Bovendien werden fondsen vrijgemaakt om de mogelijkheden van advanced fast neutron SMR's (Small Modular nuclear Reactors) verder te onderzoeken.

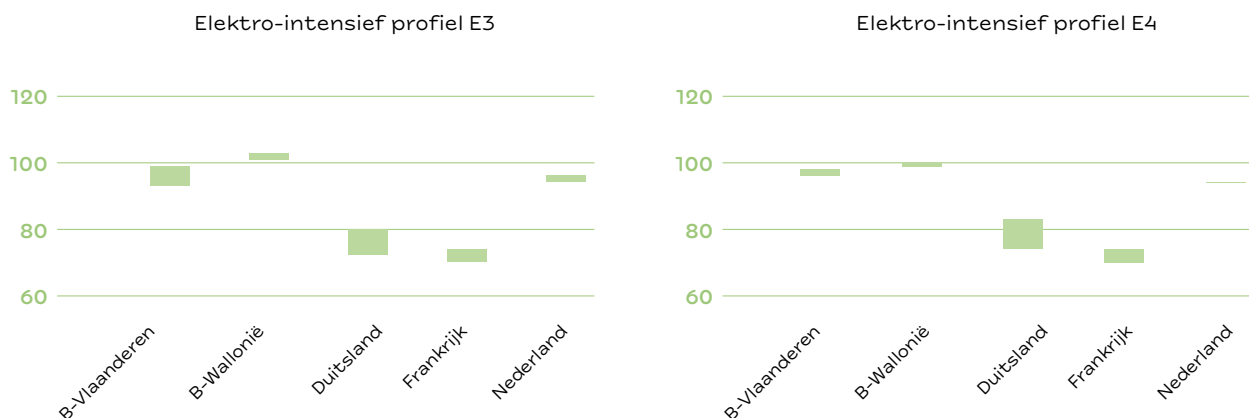
Er zijn eerste stappen gezet om een waterstofnetwerk op te richten en onderzoeksprojecten (elektrolysesystemen) te ondersteunen zodat onze industrie zich in die sector kan opwerken.

Een 'energienorm' heeft de vergelijking van de Belgische gas- en elektriciteitsprijzen met die van de buurlanden geïnstitutionaliseerd, maar heeft niet geleid tot overheidsmaatregelen voor grote elektro-intensieve ondernemingen, hoewel die duidelijk in het nadeel zijn ten opzichte van hun concurrenten.

Tot slot wijst recent onderzoek op de grote energieafhankelijkheid van België tegenover het buitenland, zowel voor elektriciteit als voor koolstofarme/koolstofvrije moleculen.

Vergelijking van de verbruiksprofielen E3 en E4 van elektro-intensieve ondernemingen ten opzichte van Duitsland, Frankrijk en Nederland (uitgedrukt in prijsklasse ten opzichte van het Belgisch gemiddelde)

Bron: A European comparison of electricity and natural gas prices for residential, small professional and large industrial consumers, FORBEG, May 2023

Een land dat klimaatneutraal wil worden moet investeren in infrastructuur, in zowel beproefde als nieuwe technologieën en in O&O.

2 WAAR WILLEN WE IN 2030 STAAN?

In 2030 zijn onze gebouwen voor een groot deel energie-efficiënter geworden en hebben elektrische wagens en bestelwagens een steeds groter aandeel in het wagenpark, aangevuld met voertuigen op koolstofarme brandstof. Bij vrachtwagens is het beeld dan weer diverser: die rijden op elektriciteit, diesel⁽¹⁾, gas⁽²⁾ en waterstof. Met die verscheidenheid aan oplossingen groeit ook de nood aan multi-fuel tankstations.

Particulieren die hun steentje willen bijdragen zijn echte energieactoren met een geïndividualiseerd systeem om het energieverbruik van hun woning te beheren en om verbruikspieken, de productie van elektriciteit (FV) en warmte (biomassa, gas/biogas, thermische zonne-energie ...) en opslag (van elektriciteit en warmte) te optimaliseren. Een particulier zal – meer dan vandaag het geval is - zowel rechtstreeks als via participatie in een energiegemeenschap interageren met zijn energieleverancier. Dat zal ook gelden voor kmo's, terwijl

grote ondernemingen nu al op dat niveau actief zijn.

In de nasleep van de spanningen op de elektriciteitsmarkt begin 2022, die aantoonde dat we te sterk afhankelijk waren van het buitenland, heeft ons land gezorgd voor een duidelijk kader dat aanzet tot investeringen in nieuwe technologieën zoals SMR's. Verder zijn in die domeinen investeringen in O&O gebeurd zodat ons land ook in 2030 nog een toonaangevende rol speelt.

De prijs voor elektriciteit, net als voor waterstof of gas/'koolstofarme' brandstoffen, zal competitief zijn en er zal bevoorradingszekerheid zijn. Daardoor zal een deel van de industrie haar productieprocessen kunnen elektrificeren. Industrietakken waar dat niet mogelijk is, kunnen voortaan rekenen op een betrouwbaar waterstofnetwerk met bevoorradingszekerheid en op captatie en opvang/gebruik van CO₂.

(1) Waaronder biodiesel en synthetische diesel

(2) Waaronder biogas en synthetisch gas

3 WAT MOET ER GEBEUREN?

Om de Belgische maatschappij te laten omschakelen zodat ze tegen 2050 klimaatneutraal is, moeten we investeren in infrastructuur, in zowel technologieën die hun deugdzzaamheid bewezen hebben (bv. isolatie) als in nieuwe technologieën (bv. flexibele prosumenten) en in O&O. Daarvoor moeten we focussen op twee assen:

- Massaal investeren in onderzoek (ook proefprojecten) met de uitgesproken ambitie om het voortouw te nemen in een aantal technologieën (SMR, elektrolyse, CO₂ direct air capture ...) en Belgische ondernemingen in staat te stellen om nieuwe oplossingen voor een klimaatneutrale wereld te ontwikkelen (en te exporteren);
- Een gunstig investeringsklimaat creëren voor de bedrijven en particulieren voor wie die investeringen deel uitmaken van hun voluntaristische traject van emissiereductie. De overheid moet daarin van haar kant een voorbeeldfunctie vervullen.

Naast die investeringen moet het land ervoor zorgen dat de kosten voor onze energie verantwoord blijven. Door de uiteenlopende heffingen onder controle te houden, de organisatie van de energiemarkt te analyseren en indien nodig aan te passen, door toegang tot internationale markten en door steun van de overheid voor energie-invoer tegen een scherpe prijs, werkt België mee aan de transformatie van zijn industrieel weefsel.

De vereiste investeringen moeten ondersteund worden door regelgeving, specifieke programma's (bv. sociale woningen) en informatie-/sensibiliseringscampagnes. Zo hoort bij de aankoop of het huren van vastgoed een verplicht traject inzake energieprestaties van het pand. De overheid moet bijzondere aandacht hebben voor hindernissen bij renovatie en die oplossen. De ontwikkeling en het gebruik van koolstofarme/-vrije voertuigen worden verder aangemoedigd (zie 'Een land dat schonere oplossingen en technologieën voor de transportsector aanmoedigt', p. 40).

Horizon België 2030 – Een uitgave van
het Verbond van Belgische Ondernemingen

REDACTIE

Gezamenlijk project onder leiding van Chief Economist Edward Roosens en voormalig adjunct-adviseur Amélie Wuillaume van het competentiecentrum 'Digitaal & Innovatief Ondernemen' van het VBO

EINDREDACTIE

Hilde De Brandt, Véronique Gesché en Anne Michiels

VERTALING

Vertaaldienst VBO

PUBLICATIEVERANTWOORDELIJKE

Stefan Maes

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Stefan Maes, Ravensteinstraat 4, 1000 Brussel

ISBN: 9789075495850

Wettelijk depot: D/2023/0140/9

Publicatiedatum: mei 2022, versie 2.0 december 2023

Cette publication est également disponible en français
Deze publicatie kunt u ook lezen op www.vbo.be > Publicaties

Het VBO, dé stem van de ondernemingen in België, staat – via een 40-tal lid-bedrijfsfederaties – voor meer dan 50.000 kleine, middelgrote en grote ondernemingen die 75% van de tewerkstelling in de private sector voor hun rekening nemen. Onze leden zorgen voor 80% van de export en creëren 2/3 van de toegevoegde waarde in ons land. Als enige overkoepelende interprofessionele werkgeversorganisatie vertegenwoordigen we ondernemingen uit de drie gewesten van ons land.

Lees onze recentste publicaties op www.vbo.be